

Johann Tarnow   Johannes Huge

Disputatio Theologica De Perseverantia Sanctorum

Rostochi[i]: Pedanus, 1623

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn737675136>

Druck   Freier Zugang

Vert. : J. Hugo

J. Tarnovius / 6

R. U. Thiol. 1623.

Disputatio Theologica
DE
PERSEVE-
RANTIA SAN-
CTORUM;

Quam

DEO TRINUNO AUXILIANTE

PRÆSIDE

IOHANNES TARNOVIO,

a. d. IV. Octobris,

In Auditorio Magno
horis matutinis,

Publicè examinandam proponit

JOHANNES HUGO

Osnab.—Westph.

Matthæi c. 10, 22. & 24, 13.

Ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, ἔτι σωθήσεται.

ROSTOCHI

Typis JOACHIMI PEDANI, Acad. Typog.

ANNO MDCCXXIII.

*Amplissimis, Clarissimis, Consultissimis,
Prudentissimisque Viris,*

DN. HENRICO Schrader/
J. U. D.

DN. IOHANNI COTMANNO,
J. U. D.

DN. BERNHARDO à PIPPEN,
Consulibus reipubl. Osnabrugensis
dignissimis, vigilantissimis,

*Patronis & Promotoribus suis aeternum
honorandis,*

Theologicum hoc *γράμμα*, in debitæ
observantiæ tesseram & monu-
mentum, sacrum esse voluit

Johannes Hugo.

Συὸ Θεῶ

THESIS I.

Regius propheta David mutuum & sincerum amorem, qui sibi cum Jonathane vivo intercesserat, indicaturus ad amorem, quo Conjuges mutuo devincti tenentur, alludit 2. Sam. 1. v. 26. ubi in hac prorumpit verba:

Doleo super te frater mi Jonatha, fuisti mihi jucundus valde, mirabilis mihi fuit dilectio tua, super dilectionem mulierum.

2. Christus Jesus, verus ille David Ose. 3. 5. Jer. 30. 9. Ezech. 34. 24. & 37. v. 24. 25. ut cuius notum faciat, qualis & quantum ipsius amor sit erga Ecclesiam, idem agit; Ob oculos nobis ponit suum amorem, producendo exemplum amoris conjugalis, in viro & uxore Eph. 5. in sponso & sponsa, incant. passim, & apud Ose. c. 2. v. 19.

3. In quo Prophetæ locotria piè considerari possunt. 1. Desponsationis perpetuitas, quando dicitur: Desponsabo te mihi in perpetuum. Quod cum dicit, profecto magnum quid dicit, fore scilicet, ut nunquam à parte suâ fœdera fiant irrita, confer Esa. 54. v. 10. Mal. 3. 6. Rom. 11. 29. 2. Sponsi munificentia & liberalitas, dum ait: Sponsabo te mihi in justitia & judicio, & in misericordia & miserationibus. Sponsa per se injusta est. Rom. 3. 9. 10. justitiæ indumento à Sponso donatur Esa. 61. 10. & per hujus scientiam illa justificatur Esa. 53. 11. In Sponsa nec minimum datur, quo in sui amorem sponsum pelliciat, sed quicquid hic amoris est, id omne gratuitum est, ex inexhausto divinarum miserationum fonte profluens. vide Tit. 3. 5. 1. Job. 4. 10.

CA 2

4. Vin.

4. *Vinculi jugalis qualitas.* Sponsabo te mihi, inquit Dominus, in fide. Fidem quando exprimit, filialem cordis fiduciam requirit. Per hanc enim habitat Christus in cordibus nostris Eph. 3. 17. per hanc qui adharet Domino, unus Spiritus est. 1. Cor. 6. 17. Hac autem quamprimum deslituimur, regimini Spiritus S. obicem ponendo Rom. 8. 14. eundemq. contristando Eph. 4. 30. ubi scortamur, averſati Jehovaham Oſe. 1. 2. fœdus iſtū ſolvitur, & in eum res noſtra devolvuntur locum, ut non amplius ſimus ejus populus, nec ille ſit futurus noſter verſ. 9.

5. Verū Desponſationem hanc Chriſti Sponſicum ſua ſpirituale Sponſa aut eſſe veram, adeoq. nunquam interrumpi, aut eſſe vanam & apparentem tantum, adeoq. nec verè fœdera pangi, contendunt Calviniani ad unum omnes, quando verè renatos & electos gratiā poſſe excidere, fidem amittere, & Spiritum S. excutere, etiamſi in varia peccata & ſcœla incidant, etiam atq. etiam pernegant.

6. Diſtis ut fidem habeas, habeto illorum ipſiſſima verba. Calvin. Inſtit. L. 3. c. 2. ſ. II. ut ſolos Electos Deus ſemine incorruptibili in perpetuum regenerat, ut **NUN QUAM** diſpereat ſemen vitæ, eorum cordibus inſitum: ita ſolidè in illis obſignat adoptionis ſuæ gratiam, ut ſtabilis ac rata ſit. Et ſ. 12. Hoc tenendam eſt, quantumvis exigua ſit ac debilis in Electis fides, quia tamen Spiritus Dei certa illis arrha eſt, ac ſigillum ſuæ adoptionis, **NUN QUAM** deleri ex eorum cordibus poſſe ejus ſculpturam.

7. Beza vol. I. Tract. Theol. p. mihi 702. ad hanc Quæſtionem. Nunquam igitur cenſes Spiritum adoptionis excuti? ita reſpondet. Interrumpi interdum fateor in gravibus tentationibus Spiritum, atq. adeo ſic nonnunquam illius in nobis habitantis teſtimonia ſopiri, ut ad tempus penitus à nobis de migrare

migrasse videatur. Sed *NUNQUAM* tamen penitus eripi dico, quoniam firmum esse necesse est, Dei de suis servandis decretum, ideoque suo tempore tandem, discussis carnis nebulis semper redditur latititia salutis Domini, Solis instar turbatis Electorum conscientis adfulgens.

8. In iudicio Synodi Nationalis Dordrechtii habitæ sub articulo 5. de Perseverantia Sanctorum: Synodus rejicit errores eorum, qui docent, verè credentes & regenitos non tantum posse à fide justificante, item gratia & salute totaliter & finaliter excidere, sed etiam re ipsa non raro excidere, atque in æternum perire. Item: qui docent: verè fideles ac regenitos posse peccare peccato ad mortem vel in Spiritum S.

9. Johannes à Münster zu Vortlage in Cane La-trante de Prædest. p. 305. Wenn es aber geschieht / daß der Glaube in den Heiligen Wanket / schwach wird vnd sich verzweucht / vnd sie dazu grewliche fälle thun / vnd in Sünde gerathen vnd waten biß an die Ohren / vnd vbern Kopff / da saget von ihnen die Schrifft / daß sie fallen / den Geist dempffen vnd betrüben / aber die heilige Schrifft saget nirgende das sie den Geist vnd Glauben gar verlieren.

10. *Sat verborum & testimoniorum productum arbitrator: verbis quid rei & veritatis subsit, dispiciendum, idque, tum per θεσως nostræ ἀγαποῦ ἡμῶν, tum ἀπὸ θεσως ἀναποῦ ἡμῶν. Utrumque brevissimè. Prius autem ea, quæ ambiguitatem futura tractationi injicere possent, removenda censemus, quàm, quæ promissimus, præstemus.*

11. Proinde probè notandum, nos non eodem loco habere Renatorum & Electorum terminum, prout ab Adversariis fieri videmus: sed illum latiore, hunc angustiore agnoscimus, quippe cum omnes Electi renati, non verò omnes renati sint Electi. Si ergo de utroque verè distinctis instituat *Quæstio*, de distinctis distinctè erit respondendum, & quod

& quod res est, adfirmandum: nimirum, Electos gratia Dei excidere, fidem amittere, & Spiritum S. excutere posse totaliter ad tempus, non autem finaliter. Renatorum vero multos etiam finaliter Spiritum S. amittere.

12. Cave item sis, cum fit mentio gratiae, fidei & Spiritus Sancti, intelligas gratiam generalem, fidem historicam & assensum qualemcumq; itemq; praesentiam Spiritus S. universalem, quā omnibus praesens est creaturis. Neutiquam! Sed per gratiam, paternum & gratuitum Dei amorem, quo credentes in filium complectitur; per fidem, veram ac justificantem fidem, fiducialem Christi Salvatoris apprehensionem; per Spiritum S. peculiarem gratiosamq; ejus in credentibus inhabitationem intellectam volumus.

13. Hac loco moventur & abiguntur, ubi ubi peccata regnantia locum obtinent, sive in Electis, sive in Renatis aliis, Regnantia; inquam, peccata, non statim, ubi navilleviores & infirmitates suboriuntur. Etsi enim & haec peccata per se morte digna sunt, juxta illud Rom. 6. v. 23. Stipendium peccati mors est, quia tamen renati illis per Spiritum reluctantur & vincunt, propter Christum illa condonantur.

14. Praemittendis ita praemissis, nunc, quā infirmo adversariorum sententia nitatur talo, de continuata & nunquam interrupta credentium perseverantia, videamus. Quod commodissime fit, ubi primum sententia contraria orthodoxorum firmitatem immoram consideramus, tam in dictis, quam exemplis.

15. Dictum 1. esso, quod legitur 1. Tim. 1. v. 18. 19. Hoc praeceptum commendo tibi, fili Timothee, juxta prophetias, quae de te praeceperunt, ut milites in eis bonam militiam, retinens fidem & bonam conscientiam, quā repulsā, nonnulli cir-

ca

ea fidem naufragium fecerunt. Fidem repellere & circa eam naufragium fieri posse perspicue asserit Apostolus.

16. Verum habere sibi videntur, quod hic excipiant. Sohnius ait: Fidem hic accipi pro doctrina fidei seu Evangelio aut doctrina Christiana, qua creditur, ut 1. Timoth. 4. 1. Gal. 3. 2. At questionem esse de fide, quam creditur Christi doctrina. Assertionem probat ex scopo Apostoli, requirentia duo à ministro. 1. puritatem doctrina, quam incalcat, dum fidem retinendam mandat, 2. sanctitatem vitæ, quam per bonam conscientiam indicat.

17. Resp. I. Negando Adversarij assertionem. Ea enim fides directe hic intelligitur, quam possumus bonam militare militiam, ut ostendit versiculus 18. satis perspicue. At hæc est, quam creditur, & quam extinguuntur omnia ignita tela Diaboli Eph. 6. 16. Ergo ea intelligitur. Imò hæc ea ipsa, quam purificantur corda Act. 15. 9. & conscientia Tit. 1. 15. Itaq; dum bona conscientia exigitur, fides, per quam hæc est, simul exigitur. Interim non negamus consequenter veram doctrinam, ex qua per Spiritus Sancti operationem mandatur conscientia, requiri. 2. Probationem laborare fall. Oppos. Coordinata, enim, ut vulgò loquantur, non pugnant. Possunt itaq; simul requiri, qua divinitus sunt coordinata, unum scilicet primario, alterum secundo. Sic hoc loco commendata & conservata à fide, quam credimus, consequenter commendatur & conservatur, fides qua creditur, quippe qua se mutuò respiciunt, & illa hæc nititur.

18. Ludovicus Crocius L. 3. de persever. Sanctorum c. 3. p. 182. duo præterea objicit. 1. Multa naufraga recuperantur, multi naufragi liberantur & servantur. Ergo naufragium fidei facere, non est fidem prorsus amittere. Antecedens illustrat testimonio Tertulliani in lib. de poenitentia: Pleriq;
nau-

naufragio liberati, exinde repudium & navi & mari dicunt,
& Dei beneficium in salute sua conservanda, periculi memoriâ
honorant.

19. Resp. Concedendo totum argumentum, quod tantummodo probat, quosdam naufragorum circa fidem non perire finaliter, quia eam recuperant, quam amiserant totaliter. In questione autem est, quo loco sint habendi, dum naufragium durat, num in Ecclesia vera & invisibili, & per consequens in Dei gratia: an extra illam & hanc? Nos posterius, Adversarii prius. Quod perinde est ac si dicatur, Naufragum in mari natantem adhuc esse in navi. Deinde ab experientia argumentamur, quod plures naufragi prorsus pereant, quàm salventur.

20. Alteram quod ibidem objicit, est: Non posse ex textu 1. Tim. 1. evinci, Hymenæum & Alexandrum penitus defecisse ac periiisse, sed cum offendiculo docētes ac viventes esse excommunicatos. Jam vero omnes excommunicatos non esse reprobos ac damnatis ascribendos, quia finis excommunicationis est Excommunicatorum salus, ut videre est 1. Corinth. 5. 5. quem Apostolo in hâ duobus propositum fuisse, docet ex v. 20.

21. Resp. Esse Ignorantiam Elenchi. Quæstio est, An aliqui verè fideles & sancti possint naufragium circa fidem facere, & quod huic quæstioni adharet: An quatenus & quamdiu tales, sint in navi vera Ecclesia? Non de subsequente quorundam resipiscencia & salute, de quâ agit objectio. Deinde illos duos non periiisse, dicitur, non probatur.

22. Planè absurdi sunt etiam illi, qui temporariam, saltem historicam, hypocriticamve fidem hic intelligi contendunt. His Britanni planè sunt contrarii in concilio Dordrechtano p. 765. Ubi asserunt: Naufragum esse non posse, nisi qui verè in navi fuerit. Quid? Anne etiam Paulus ad fidem hypo-

hypocriticam incitat filium Timotheum? num fides hypocritica gignit bonam conscientiam? num illâ amissâ, hac stare non potest? absurda & absona omnia. pone fidem temporariam, & nervum Apostolicum videbis incisum, cum fides ista temporalis in Spiritus Sancti schola non adeo sit decantata, nec ita periculosum sit istius, ac vera fidei naufragium facere.

23. 11. Ex Rom. II. v. 20. & sequentibus per incredulitatem defraçti sunt, tu vero fide constitisti, ne efferaris animo, sed timeas. Nam si Deus naturalibus ramis non pepercit, nequa fiat, ut nec tibi parcat. Vide igitur bonitatem ac severitatem Dei: in eos quidem qui ceciderunt, severitatem, in te vero bonitatem si permanseris in bonitate, alioqui & tu excideris. Et illi si non permanserint in incredulitate, inferentur: potest enim Deus denuò inferere illos.

24. Insigne hoc licet testimonium sit, excipit tamen Sohnius contra illud & ait: Esse in eo Ignorantem Elenchi, quippe cum Paulus loquatur non de individuâ, sed de gentibus & judaïs in genere, & his faciat spem novæ adoptionis in Ecclesiam, si non permanserint in incredulitate; illis minetur, si à fide desciscant, fieri posse, ut abjiciantur & Judæi denuò in gratiam recipiantur.

25. Resp. I. Negando consequentiam. Et si enim Totum & partes differant inter se, naturâ singulis propriâ, & idcirco isto respectu, quæ sunt illius, his tribui nequeant: tamen nil vetat, utrûq; esse Accidentia quadam communia: qualia hic sunt Perseverantia & excisio. Imò de Toto si hæc dicuntur non quâ Totum, sed quâ secundum partes consideratur, multo magis ea competent partibus, quibus primariò insunt, cum propter eas insint Toti. Deinde totum falsum est, quod inserit Sohnius, ex gentibus, quæ locum Judæorum occupare

B

pare

paverant, multos fuisse hypocritas, ad quos respexerit Apostolus in sua comminatione. Isti enim quomodo benignitatem Dei, quam severitati Apostolus opponit, judicarentur adepti, cum eam potius suam hypocrisis à se repellant, & se eam indignos faciant? quomodo revera olea & viti vera ipsi Christo insci, rursum excidendi ex eo dicerentur, cum fuerint hypocritae, adeoque Christo inseri non potuerint?

26. III. Ex Matth. 13. v. 20. & Luca 8. v. 13. Qui super petram, ii sunt, qui, quum audierint, cum gaudio suscipiunt sermonem, & hi radices non habent, qui ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt.

27. Neque hoc ab Adversariorum insultu liberum, sed in hunc modum contra illud insurgunt. Temporarii non sunt veram ac salvificam fidem pradii. Ergo non possunt eam amittere. Antecedens probatur quadrupliciter. (1.) Fides temporarium nec non hypocritarum destituitur uno requisito essentiali, nempe fiducia filiali, ex qua Electi clamant: Abba pater Calvin. lib. 3. Instit. c. 2. Sect. 11. (2.) destituitur vita, quia non amant filialiter Deum, sed mercenario quodam affectu ducuntur. Idem Ibid. Sect. 12. (3.) Fides eorum non salvat. Ergo non est vera. Crocius lib. 4. de perseverantia Sanctorum p. 4. (4.) caret radice, quia similis est peritica saligna ramescenti in urna. Ergo non est vera arbor fidei, quia essentiali parte, nimirum radice destituitur. Paræus lib. 3. de justificatione cap. 14. p. 861. & sequentibus.

28. Ad singula brevibus, & primum negamus jure Antecedens. Contrarium ex dictis superioribus luculenter demonstratum, quando audivimus ex Paulo, multos Judaeorum quondam arbori vitam Christo, veram fidem insitos, fuisse tandem excisos. Probatio prima laborat petitione principij, desumpti ex falso praesupposito, nimirum quod soli Electi sentiant gratiam,

Dei

Dei aternam & verè paternam, ex qua eum filialiter invo-
cent, Temporarios verò tantum presentem misericordiam. Ob-
fert enim illam omnibus in Evangelio, in quo annuntiandum
eis curat, se ita dilexisse totum mundum, non solos Electos, ut
dederit unigenitum filium pro eo Joh. 3. v. 16. Et hoc verbum
non est inanis sonus, sed potentia Dei Rom. 1. 16. Quod in
omnibus temporarijs esse otiosum, probari prius debet quàm
asserri. Probatio secunda eodem laborat vitio, Calvinus ipse
in loco illo concedit, fidem temporariam esse similem arbori non
satis altè plantatæ, quæ per aliquot annos non flores tantum &
folia emittat, sed etiam fructum ferat. Et Crocius p. 207. &
seqq. concedit, temporarios quosdam aliquo modo declarare,
se Spiritus Christi factos esse participes, dum partim verbis,
partim factis aliquo modo Deum glorificant, quod de mercena-
rijs dici nequit. Vide Matth. 6. v. 2. 5. & 16.

29. Probatio tertia committit fallaciam *Accidentis*.
Quod enim fides temporariorum non salvat, id non ipsius fidei
essentia tribuendum, sed accidenti ejus defectui ascribendum.
Probatio quarta laborat inconsequenti propter mutatum præ-
dicationis genus. Pertica saligna recisa ex arbore & in ur-
nam collocata non est vera arbor, quia destituitur radice. Ergo
nec fides temporaria est vera fides, quia radicem non habet?
Sequi hoc negamus ex causa data: probandum enim erat
prius, fidem veram & salvificam habere radicem propriè ita
dictam, à Christo verò tantummodo dicitur modificatè & per
metaphoram. Et quandam fidem non perseverare, non modo
concedimus, sed contra adversarios tuemur. Hactenus pre-
mentes vestigia Præceptoris clariss. Pauli Tarnovij. qui plura
in hanc materiam habet sat solida.

30. Perspicuis his S. Scriptura testimonijs, exempla
duo æquè perspicua subjiciamus, Davidis nimirum & Petri.

Quorum utrumq; verè fuisse renatum & Electum, non est quod quis eat inficias. Utrumq; autem fidem perdidisse & gratiã penitus excidisse, orthodoxi ex S. Literis masculè tuentur, Adversarij strenuè inficiantur.

31. De Davide res evadit manifesta hoc syllogismo, quem eã formã, quã à Clariss. D. Menzero Tom. 1. Disp. Giess. 14. th. 218. exstructus extat, ob oculos pono.

Quisquis, contempto Dei verbo, malum facit in conspectu Dei, & securè peccat, & inde filius mortis in judicio Dei censetur, is dici non potest retinere fidem, hoc est, in Deum fiductam & Spiritum S. gratiose inhabitantem. David committens primò adulterium, & postea etiam destinato consilio homicidium, contempto Dei verbo, malum facit, in conspectu Dei 2. Sam. 12. v. 9. & securè peccat (nullam agens per menses integros decem pœnitentiam) & inde filius mortis in judicio Dei censetur v. 5. & 13. E.

32. Excipit hîc Benefeldus in Lib. de perseverantia Sanctorum c. 15. Propositionem hujus Syllogismi esse falsam. Posse enim quempiam, qui Electus est, aut verè renatus, ex infirmitate, contempto Dei verbo malum facere in conspectu Dei, & securè peccare, & inde filius mortis in judicio Dei censeri, & tamen fidem Spiritumq; S. retinere. Hoc potest Electus verèq; renatus. Ratio est, quia fortior est Christus, quàm ut Diabolus per instrumenta sua, per peccata, per tentationes, per persecutiones, per seductores, possit vel unam ovium è manu ejus, rapere. Invieta siquidem est ac aterna Christi vox Joh. 10. 28. Ego vitam aternam do ovibus meïs, nec peribunt in aeternum & c. verba sunt Authoris ipsissima.

33. Resp. 1. ad rationem ex Johanne allatam eam planè esse nullam, quandoquidem sermo est apud Evangelistam de Electis, deq; finali eorundem salvatione, de qua hætenus nil
contro-

controversia cum Adversarijs nobis intercedit, quam nos non impugnamus, sed propugnamus. Hanc autem si quis torquere sibi præsumat ad perseverantiam in gratia & fide nunquam interruptam, nec unquam interrompendam, is sanè gravissimum errabit errorem, nec Christi effato quicquam palliari poterit. Cum enim Electi non semper audiant vocem Christi pastoris sui, nec eam continuè sequantur ut oves morigera (ut in Davidis exemplo manifestum) quod tamen ab illis requiritur v. 27. dici non potest eos in fide semel data & gratia accepta semper persistere.

34. 2. Fac syllogismum ex allegatis, & videbis, quàm graviter laboret, quippe in quo quatuor suppullulant termini. Major agit de potentia Dei Absoluta, & quid Deus eâ possit, Minor de potentia ordinata, & quid Deus eâ velit.

35. 3. Contradictiones hic non rare. Fidem scilicet retinere, & tamen securè peccare, Hoc est quod de verè renatis ac fidelibus negatur 1. Job. 3. 9. Templum esse Spiritus sancti & nihilominus ob peccata filium mortis censerì à Deo. Quasi eum, qui peccatis regnantibus se à Deo avertit, Spiritus sanctus gratosâ dignaretur inhabitatione. De ea enim hoc loco controvertitur.

36. Pergit Benefeldus ad assumptionem, & ait: Assumptionem damus totam. Atqui vero Davidem peccata hæc sua ex destinata malitia, ex tota voluntate & pleno consensu admisisse ac proinde à gratia Dei excidisse, fidemq; ac Spiritum S. penitus amisisse, id non damus. Et quare non dent, dat rationem: Mansit siquidem, inquit, in corde Davidis etiam tum, cum peccata hæc admitteret, semen fidei immortale.

37. Eandem hic audis cani cantilenam, quam Beza. longo tempore antè fuit modulatus in Coll. Mompelg. p. 73. verum Resp: 1. dist. inter fidem historicam & salvificam. Il-

Nam in Davide mansisse non negamus, hanc vero sedem sibi reservasse fixam ac firmam in eodem, nulla veritatis specie dici potest. Ubi enim fides salvifica, ibi peccandi securitas non habet locum. Jam verò David securè peccavit, ipso Benefecto teste, nec per aliquot menses de penitentia cogitavit, aut equam scilicet à Nathane corripere. Ubi fides salvifica, ibi non est contemptus verbi. At in Davide contemptus verbi fuit 2. Sam. 12. 9. E. Ubi fides salvifica, ibi vita spiritualis Joh. 3. v. 36. c. 5. v. 24. Jam verò ipse David de se tulit sententiam, quod sit filius mortis 2. Sam. 12. v. 5. E. Deinde quid est dicere, Davidem non ex tota voluntate & pleno consensu peccatum admisisse, quàm negare, scapham esse scapham. Non peccavit ille nolens, nulla enim apparuit ibi lucta Spiritus carnis reprimentis, caro dominata est. nec ignorans: omnia enim facta sunt deliberato consilio.

38. Ne autem de semine fidei in Davide relicto que adfirmavit, frustra adfirmasse videatur & sine omni fundamento, etiam scripturam citat, tria proferens loca Psal. 37. 24. 1. Joh. 3. v. 9. & 2. Sam. 12. 7. Quorum duo priores cum in ipsa ἀπαρτυρῶν exponendi, posterior quid pro sententia probanda probet, videamus: Mansisse semen fidei, inquit, in Davide lapsa, res ipsa loquitur: Nathanis concione, quā Davidi in os dixit, Tu es vir ille mortis 2. Sam. 12. 7. adeo suscitatum est in Davide hoc semen fidei, ut statim in confessionem criminis sui proruperit, dolori indulserit, respuerit, exclamarit; peccavi, o Deus Tibi, tibi soli peccavi.

39. Resp. Committi hic meram principij petitionem: probari prius debebat, semen remansisse, quàm assumi de novo illud resuscitatum fuisse, cum enim remansio illa non modo dubia, sed planè nulla sit, frustra multius est in probanda resurrectione, quisquis etiam sit, qui in ea laborat. Davidi semen fidei
de

de novo fuit donatum, non enim quod non remanserat, dici potest resuscitatum.

40. Instat ex Psal. 51. v. 13. petit David, ne Deus Spiritum S. à se auferat. Ergo Spiritum S. non penitus amisit. Si amisisset penitus, certè nec ita precari, nec resipiscere potuisset. Resp. Dist. inter Davidem convertendum & conversum. Inscriptio Psalmi ostendit tum demum à Davide eum fuisse compositum, quando per seriam Nathanis concionem ad penitentiam fuisse revocatus, & per veram in Messiam fidem remissionem peccatorum consecutus; non quando in peccatis adhuc satis securus vivebat. confer cum Psalmo isto cap. 12. Lib. 2. Sam. orat igitur in psalmo illo, ne Spiritus S. à se auferatur. didicerat quippe tristissimo suo lapsu, fieri illud posse, adeoque in se factum fuisse. orat igitur ne secundo fiat. His probè consideratis etiam prosyllogismus facile exspirat. Si enim penitus amisisset, nec amissum recuperasset, certè pro Spiritus Sancti conservatione ita orare nec verè resipiscere potuisset. At Minor jam falsa, quod demonstratum.

41. Satis de exemplo Davidis, sequitur exemplum Petri, quem verè fuisse renatum, imò Electum, fatemur nos, fatentur & Adversarii. Eundem autem verè quoque fidem perdidisse, gratiā excidisse, & Spiritum S. amisisse, hoc probatum damus syllogismo: Qui negat Christum coram hominibus, hunc etiam negabit Christus coram patre cælesti Matth. 10. v. 33. Luc. 9. 16. Qui negat Christum, Spiritum Christi non habet Rom. 8. 9. Qui novā conversione opus habet, à Christo fuit aversus, quod per se clarum. At Petrus negavit Christum. Matt. 26. novā conversione opus habuit. Luc. 22. v. 32. E.

42. Hic quam varia & multa adversarii excipere soleant, passim videre est: hoc loco recensere omnia non nostrum est, ea duntaxat videamus, qua Benefectus habet: Christi, inquit,

inquit, pro Petri fide orantis precatio nunquam fuit irrita Joh.
11. v. 42. Ergo fuit ἀδυνατον, Petrum potuisse deficere.

43. Resp. Ad Majoris omissa consequentiam, eam concedendo, si de finali: negando verò, si de totali ad tempus defec-
tione accipiat: de hac autem est Quæstio. Petri vero fi-
dem totaliter defecisse patet, cum ex conversione, de qua Chri-
stus ibid. v. 32. (Et tu conversus) tum ex absurdo contrario.
Si enim petisset Christus, ut in abnegationem externam prola-
psus in corde retineret fidem, petisset ut hypocrita fieret, sibi
Matt. 10. v. 32. & Apostolo Rom. 10. v. 10. contradixisset. De-
inde nec Minorem simpliciter admittendam, sed distinctione
limitandam judicamus. Distinguendum enim inter ea, quæ
Christus absolute & sine conditione, & inter ea, quæ cum con-
ditione à Patre suo cælesti petiit. In his semper ex auditus, in
his non item. vide Matt. 26. 39. Luc. 22. v. 42. Psal. 22. 3.
Quæ loca conciliari non possunt, nisi hac adhibitâ distin-
ctione.

44. Verum habet quod regerat. Quia Christus non
dicit, ne deficiat finaliter fides tua, sed simpliciter, ne deficiat
Ergo statuimus, inquit, Adversariorum (putâ orthodoxorum)
interpretationem per particulam Finaliter pugnare cum ver-
bis Christi, insignemq. esse verborum Christi depravationem.

45. Resp. Adversarium hic prodere insignem judi-
cii depravati notam. Fatemur, Christum non dicere, Ne de-
ficiat fides tua finaliter, scilicet ἀπὸ τῆς ἐξ & explicitè. Ergo
planè non dicit? minimè. Dicit idem, sed implicitè & quo-
modo per bonam ἀξίωσιν idipsum ex verbis Christi deducatur,
patet ex responsione ad primam instantiam datâ th. 42.

46. Pergit, ἐκλείπειν est prorsus deficere: & illud
prorsus seu ἐν in verbo ἐκλείπειν refertur non ad tempus, sed
ad rem, quæ deficit, quocumq. id tempore fiat. Ergo malè pro
finali defectu concluditur.

47. Resp.

47. Resp. I. Committi hic fallaciam oppositorum, quandoquidem τὸ ἐκλείπειν ad utrumque, tum ad rem, tum ad temporis circumstantiam referri potest ac debet. In contrarium, quod concludat, nil profertur. Deinde ἐκλείπειν esse prorsus deficere, haut agrè fatemur, si τὸ prorsus referatur ad ipsum subjectum, nimirum ipsam fidem, quæ prorsus amissa fuit, non verò si pro notatione adjuncti temporis ponatur. Petrus enim hoc modo non prorsus, sed ad tempus fidem amissam per veram recuperavit penitentiam. Denique observa: in S. Literis illud fieri negatur, quod factum, mox quasi infectum redditur. Sic Mat. 9. v. 24. Non est mortua adolescentula: non quod revera non esset mortua, sed quia talis non diu permansura. Applica. Rogavi ne deficeret, non, ut planè non deficeret, sed ne in defectu diu perseveraret. Verùm hac sufficiant hoc in loco, alia de hac materia vide apud alios. Etiam Græcis dicuntur deficere seu ἐκλείπειν, quæ non prorsus ita deficient & ad omne tempus, ut, de animo, lumine solis & Luna &c. liquet.

48. Dicta & Exempla thesin nostram confirmantia, numero quidem paucissima, sed vi & efficaciam validissima, vidimus, quæ contra quid ἐπεγδοζων machinæ queant, pariter demonstravimus: restat ut fundamenta quedam, quibus sententiam suam contrariam immotè superstructam arbitrantur, consideremus. Et primum quidem ea, quæ in Judicio Synodi Dordrechtanæ expressa leguntur,

49. Primum desumitur ex Rom. 5. v. 8. 9. Est Christus pro nobis mortuus, quæ adhuc essemus peccatores. Ergo multò magis nunc justificati sanguine illius servabimur per eum ab ira.

50. R. Argumentum laborare fall. à Dicto secundum quid, ad dictum simpliciter. Servatum nos iri per Christum adfirmat Apostolus: Sed num absolutè, num immediatè? non hoc ait, sed potius contrarium innuit cap. eodem v. 2. contigit nobis ut fide

C

in

in gratiam perduceremur, ita & per eandem in gratia ad salutē
conservamur 1. Pet. 1. 5. Hac autem quia multi renatorum ex-
cidunt, non servantur, sed pereunt; Hanc licet Electi ad tempus
amittant, quia tamen eam per veram penitentiam recuperant,
servantur & salvantur. Horum itaq; respectu dictum Pauli-
num de finali salvationis certitudine, non de nunquam inter-
rupta conservationis continuatione intelligi potest, ac debet.

11. Ex 1. Job. 3. 9. omnis qui natus est ex Deo, peccatum
non facit, quoniam semen ipsius in eo manet, & non potest pec-
care, eo quod ex Deo natus est.

Resp. 1. Verè ab orthodoxis distingui, in stylo Johannis Epi-
stoli co, inter peccatum habere, & peccatum facere. Illud simpli-
cem humane infirmitatis lapsum, hoc verè peccandi studium,
denotat. Apriori nec ipsos renatos & electos immunes adfirmat
Apostolus c. 1. 8. à posteriori eosdem alienos idem pronuntiat,
Textu non absolute sed reduplicative accepto. Natos scilicet
ex Deo non peccare, quatenus ex Deo nati sint, & quamdiu se-
men Dei in illis maneat, & quatenus nati ex Deo se ipsos con-
servant, ut est c. 5. v. 18. Verum quid hoc ad pollutos pecca-
tis contra conscientiam, nunquid illi, quatenus & quamdiu ta-
les, pro verè ex Deo natis haberi possunt? numquid in illis se-
men Dei remanere putemus? absolum. Semen Dei est facun-
dum, non sterile, & verbum Dei est efficax & operosum, non
otiosum, Esa. 55. v. 11. Rom. 1. v. 16. Unde, in quo manet ver-
bum Dei, ille vincit malignum 1. Job. 2. v. 14. nō autem vincitur.
2. id' adverbū non semper sumitur pro eo, quod planè fieri non
possit, sed sapissimè pro eo, quod à jure & justitia alienum. Sic
Matt. 6. 24. & dicit dōvατῶν δυοὶ κυεῖαις δαδδεν. Et 1. Cor. 10. 21.
& dicit dōvαδε ποτὶ τοὺς κυεῖς πνεύν καὶ ποτὶ τοὺς δαίμονιαν, & dicit dōvαδε
τῶν ἀνέλγῶν κυεῖς μετὰ καὶ τῶν ἀνέλγῶν δαίμονιαν. Quā adverbū
specie, num facti? negat hoc Apostolus c. 11. v. 27. 29. sed
juris.

juris. Jure enim fieri non debebat: Ita quoque in hoc Johannotico loco, Nati ex Deo peccare non possunt jure, licet de facto id sæpissimè fiat, & tales esse desinant. Unde etiam multi Calvinianorum concedunt, quod renati ac electi peccent gravissimè.

52. III. Ex Joh. 10. v. 28. & 29. ubi Christus inquit: Ego vitam aternam do ovibus meis, nec peribunt in aeternum, neque rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus qui dedit mihi, major omnibus est, & nemo potest rapere de manu patris mei. Ad hoc argumentum responsum est tk. 32. quæ inspicitur & adde breviter: Nemo potest rapere violenter vi externâ oves: sed hæc tales esse quandoque, desinunt seducti à diabolo fraudulentè & consentientes ex sua malitiâ.

53. IV. Quod profert Johannes à Münster ex Sap. 15. v. 2. Etenim si peccaverimus, tui sumus, scientes magnitudinem tuam. Et Psal. 37. 24. Homo cum ceciderit, non projicietur, quia Dominus sustentat manum suam.

54. Resp. 1. ad dictum Psalmi: Agi ibi non de lapsu in peccatum, sed in infortunium, de lapsu in arumnas & calamitates, quæ interdum, imò frequentius pios, quam impios premere solent. Hæc ergo quanta sint, nunquam tamen de salutis æternæ præsidio ipsos deturbare possunt, siquidem virtute Dei ad salutem custodiuntur, sed non nisi per fidem 1. Pet. 1. 5. Fidem huic responsioni indubiam facit ipsa textus ΣΥΝΕΤΕΙΑ. Si quis tamen morosè tueatur & urgeat, de lapsu in peccatum verba textus accipienda esse, is sibi satisfieri patiatur distinctione (dextrè intellectâ) inter peccata venialia & mortalia, adeoque sciat, non de his, sed illis verba Davidis sonare. De peccatis enim, quæ plenâ animi deliberatione ac destinato consilio à renatis contra conscientiam designantur, longè aliter Deus ipse statuit per prophetam Nathanem ad Davidem dicens: Tu es vir

mortis 2. Sam. 12. 7. & in Psalmo 5, v. 5. 6. quem locum nota & ex vi relatorum etiam, quod inde consequitur, infer. 2. Licet Testimonium alterum, non usq. adeo nos moveat, quippe quod dictum authoritatis non canonica, contra infinita loca, quæ eam authoritatem obtinent, frustra urgeat; tamen eadem responsione, quâ prius, & hoc dictum diluitur. Agit enim de tali peccato, quo quis pollutus fiduciam in Deum non abjicit, sed conservat, quâ filius, adhuc statuit, se Deo esse curæ. Quod profectò non est peccati mortalis proprium. Hoc siquidem qui committit, dicere non potest, mi Deus, tuus ego sum, ut est in dicto allegato.

55. V. Quod vehementer Benefeldus urget, citatur ex Esa. 54. 10. Montes commovebuntur & colles loco movebuntur: misericordia autem mea non recedet à te, & fœdus pacis meæ non movebitur. Ex quo ita argumentantur: Quibus Deus promisit benignitatem suam ab eis non recessuram, & fœdus pacis cum eis initum non dimotum iri, iigratia Dei nunquam penitus excidunt. At omnibus Electis, vereq. fidelibus Deus illud promisit. E.

56. Resp. 1. Distinguendo inter promissa Dei & fœdera absoluta & certis conditionibus & medijs circumscripta. De his agit Esaia prophetia, de illis vero Adversariorum in argumento *Φλασεία*. En termino sum in Syllogismo quaternionem. 2. Deus hoc in loco suam in fœdere servando immotam constantiam, de qua non est questio, predicat; non vero hominum fidem esse perpetuam demonstrat, quando dicit, Benignitas mea non recedet à te, tota nimirum Ecclesia. Vide v. 1. quamdiu fueris Dei conjux v. 8. & ipse tuus vindex. Ibid. & v. 8.

57. Ad secundam responsionem excipiunt, & fidei in hominibus perpetuitatem ex textu optimè probari posse autumant, idq. hoc argumento: Si servi & filij Dei esse aliquando deserint, fiet ut Deus sine suo frustretur, impingaturg, omnipotenti imbecillitas. At posterius absurdum. Ergo & prius.

58. Resp.

58. Resp. repetendo responsum prius ad principalem syllogismum datum, negamus. *Ἀπορρίπτεω* consequentiam. Deus enim si absolute & immediate suum cum hominibus fœdus voluisset perpetuum, sine suo frustrari dicendus esset. At illud nunquam sibi propositum habuit, sed fœdus mediate conservari vult & conservari voluit, quippe quod ex parte Dei includit verbum Jer. 31. 33. & Sacramenta Gen. 17. 7. atq; ex parte nostra fidem Jer. 31. 34. tum hujus effectum, tanquam consequens necessarium, veram pietatem Gen. 17. 12. Levit. 26. 3. 11. 12. Horum igitur unum cum deest, fœdus rumpitur, non ex parte Dei, qui non mutat Mal. 3. 6. sed hominis Jer. 18. 8. 10. qui media à Deo præscripta non usurpat, nec requisita præstat: adeoq; sine, quem Deus sibi propositum non habuit, frustrari dici nequit.

59. VI. Ex Matth. 12. 20. Arundinem quassatam non confringet, & linum fumigans non exstinguet. Hinc ita colligunt. Qui etiam quassati instar arundinis non confringuntur, & ut linum fumigantes, non exstinguuntur, ij à gratia Dei nunquam excidunt. At de Electis verèq; renatis ac fidelibus, hæc verificat Evangelista cum Propheta. E. Hoc adeo firmum quidam putat argumentum, ut firmatione ulteriori opus non habeat, quandoquidem nec ullus adversariorum ei quicquam unquam opposuerit.

60. Resp. Firmitatē hanc in tantam desisse infirmitatem, ut cum multi ei manus admovere non fuerint dignati, Præses illud convulserit. Quem videat, cui lubet, in Disput. priorem partem refutationis *Ἀντιρροῖς* Calvinianorum in hac controversia, continente. Committitur autem in argumento fallacia *ἐπεὶ ἡ ἀλήθεια*. Queritur enim, qualem Deus se erga præfactos, rebelles ac contra conscientiam peccantes gerat: Dictum vero allegatum tantum exponit Christi in suo regno erga infirmos ac dociles futuram longanimitatem ac benevolentiam.

61. VII. Ex Job c. 6. v. 37. Eum qui venit ad me, nequaquam ejiciam foras. Argumentum formant tale: Quibus Christus promisit, se eos foras nequaquam ejecturum, ij à gratia Dei nunquam excidunt penitus. At Electis verèq; renatis ac fidelibus id ipsum Christus promisit. E.

62. Resp. Committi in argumento fallaciam causæ solitaria. Siquidem non sola promissio est causa in gratia permanendi & perseverandi, sed requiruntur & aliæ subordinatæ. Ut videre est ex th. 58. 2. Dicit

C 3

Christus

Christus quæ sit sua benevolentia, non quid hominum mereatur perfidia, dicit se venientem non rejicere: sed quid si homo ipse resiliat? Quod fieri posse ostendit Job. c. 6. v. 66. & 17. 12. Quos dedisti mihi pater, ego custodivi, & nemo ex ijs periit, nisi filius ille perditionis.

63. *At excipiunt, & Judæ exemplum alienum à negotio probando statuunt, utpote qui nunquam verè crediderit, & licet Christo datus dicatur, hoc tamen non intelligendum, ac si Christo datus esset, ut per eum servaretur, ut per eum vitam ac salutem obtineret, sed ut muneri vacaret Apostolico.*

64. *Resp. 1. Principium hic petere adversarios, qui ex falsa præsupposita hypothesi (quæ est, neminem verè, nisi Electum propriè sic dictum, credere) Judam nunquam credentem fuisse asseverant. Contrarium cum D. Hunnio in Tract. de perseverantia hoc probamus syllogismo: Qui in infantili ætate juxta Dei institutionem fuit circumcissus, is mediante Circumcisionis Sacramento beneficium regenerationis & fidei adeptus. At Judas Circumcissus fuit. E.*

65. *Hic B. Lutherus tanquam è diametro nobis contrarius opponitur, cujus hæc verba ex Tom. 5. operum Witebergæ editorum, fol. 203. Ego servavi eos, ne falsa doctrina & sanctimonia quaterentur & deciperentur: tantoq; studio retinui, ut ne unus quidem ex eis periret, nisi Judas filius ille perditus. Quamobrem? quia nunquam mihi ex animo adhæsit, nec serio verbum meum amplexus est: sed ideo sectabatur me, quo apud me & sub nominis mei prætextu divitias sibi cumularet, tanta tamen integritatis simulatione & fucō sanctitatis, ut ejus nequitiam nullus discipulorum persentisceret.*

66. *Resp. B. Lutherum hic non planè indefinitè loqui, sed definitè de tempore Apostolatus, id quod oppositio manifestissimè indicat. Loquitur Lutherus de eo tempore, ex quo Christum sectari cepit, ex quo sub nominis Christi prætextu divitias quærere potuit, nimirum quando martyris custodiam erat constitutus, de quo Job. 12. 6, cap 13. 29. Et de eo tempore alicui dubium esse potest, an habuerit veram fidem nec ne? Quare cum adhuc sub judice lis sit, certi quid hoc loco determinare non est necesse, sufficit nobis argumentum th. 63. propositum, quod hic repetitum esto. Porro quod inferebatur, Judam Christo non fuisse datum, ut per eum salutem obtineret, sed ut munere Apostolico fungeretur, id itidem falso*

falso nititur praesupposito (meriti Christi particularitate) Et licet v. 12. cap. 17. Job. præcipue agat de datione ad Apostolatam, sciendum tamen triplicem in capite isto proponi dandi modum. Primus est ad redimendum & salvandum v. 2. Secundus ad ministrandum v. 12. Tertius ad ministrandum & eligendum v. 9. Priores duo etiam ipsi Jude competunt, non verò postremus.

67. VIII. Ex Epist. Jude vers. 3. Fides semel datur. Ergo non penitus amittitur. Resp. 1. Antecedens loquitur de fide, quæ creditur. Consequens vero de fide, quâ creditur. Fient igitur quatuor termini, si integrum formaveris syllogismum. Judam vero loqui de doctrina fidei patet, cum ex phrasi τῇ ἀπαξ τῷ ἀποδοθεῖον τοῖς ἀγίοις πιστῇ. Quod doctrinæ quæ creditur, non fidei, quâ creditur tradita doctrinæ, competit. Hac enim datur & infunditur divinitus, non traditur humanitus; tum ex oppositione, quæ versiculo sequenti immediate subsequitur.

68. 2. Ἀπαξ non est hoc in loco vox numeri, sed asseverationis. Sic Exod 33. v. 5. Semel descendam in medio tui. Plura huc transscribere loca non libet, quandoquidem ipse Judas nobis suppeditat clarissimum v. 5. τομνησεν ὁ ὑμῶν βαλόντων ἐδίδως ὑμῶν ἀπαξ τὸ το &c. Ubi particulam ἀπαξ, non numeri, sed asseverationis notam esse tam clarum, quam quod clarissimum.

69. IX. Ex Eph. 1. v. 14. & cap. 4. v. 30. ita argumentantur: Si Spiritus S. est arrhabo cælestis hereditatis, quo obsignati sumus in diem redemptionis, sequitur nos semel in gratiam receptos & Christo insitos, penitus excidere non posse, secus enim Spiritus S. non esset firmum & certum salutis nostræ pignus, nutaretq; spes, quam Apostolus haberi vult insitæ anchoræ Heb. 6. v. 19. At prius est, quod paret ex dictis allegatis. Ergo & posterius.

70. Resp. 1. Antecedens propositionis distinguendum. Agit enim hoc de absoluta donatione illius arrbæ, quæ prius probanda, quam assumenda fuisset, atq; sic consequentia sua constaret veritas; non verò de conditionali, quam solam agnoscit Scriptura. 2. Prosyllogismi consequentia negatur. Licet enim nonnulli, qui carnis cupiditatibus fræna laxant, & peccato mortali sese coinquinant, gratiâ excidant, nihilominus tamen est & manet Spiritus S. certum salutis nostræ pignus, seu, ut Aposto-

Apostolus loquitur, hereditatis cœlestis arrhabo in diem redemptionis, quo obsignati certò sperare possumus, fore, ut promissam hereditatem consequamur, & ab his, quæ nunc nos circumstant, periculis liberemur. Sed oportet nos eum minimè contristare ut Eph. 4. v. 30. additur, & firmos stablesq; in fide permanere Col. 1. v. 23. fidem & bonam conscientiam conservare 1. Tim. 1. v. 19. & 2. Tim. 4. v. 7.

71. Reliquas Adversariorum fraudes, quibus in hoc articulo adversum nos dimicant, hic multis detegere, instituti nostri non est, eas alibi & ab aliis detectas & in claram lucem productas considerare, industria lectoris est. Nos agamus, quod reliquum est: Ad Patrem Domini nostri Jesu Christi nos convertentes genua flectimus Eph. 3. v. 14. qui vocavit nos ad eternam suam gloriam, ut nos fulciat, roboret, stabiliat, 1. Pet. 5. 10. opus bonum, quod in nobis incepit, perficiat, Phil. 1. vers. 6. adeoq; bonum certamen decertare, cursum consummare, fidem servare 2. Timoth. 4. vers. 7. fideiq; finem, animarum salutem, reportare faciat 1. Pet. 1. v. 9. per & propter fidei nostræ Ducem & consummatorem Jesum, Heb. 12. v. 2. Amen.

Doctissimo DN. RESPONDENTI.

Dum Bellona furit cunctis Germaniæ in oris
Quid facias? quid non? quò mala tanta feras.
Nixa Deo tandem superat fiducia victrix,
Palmæ instar surgit pondere pressa gravi:
Si modo vitentur regnantia crimina, nam mox,
Mica ubi non fidei, gratia nulla Dei.
Rectè hæc vestigas, HUGO doctissime, postquam
Alluxere tibi biblia sacra facem.
Gratulor hoc, animo hinc veniunt solatia vera,
Firmiter & tecum sic pius omnis habet:
Terrestri in patria regnent mala plurima, salvus,
Cœlestem patriam qui benè quærit, erit.

Deproperabat

JOHANNES TARNOVIUS D.

92 26

falso nititur presupposito (meriti Christi particu-
cap. 17. Job. præcipue agat de datione ad Aposto-
triplicem in capite isto proponi dandi modum. Præ-
Et salvandum v. 2. Secundus ad ministrandum
strandum & eligendum v. 9. Priores duo etiam
non vero postremus.

67. VIII. Ex Epist. Jude vers. 3. Fides semel
tus amittitur. Resp. 1. Antecedens loquitur de
sequens vero de fide, quæ creditur. Fient igitur
grum formaveris syllogismum. Judam vero lo-
tet, cum ex phrasi τῇ ἀπαξ παρὰ δόθειον τοῖς
doctrina quæ creditur, non fidei, quæ creditur
tit. Hac enim datur & infunditur divinitus, non
tum ex oppositio ne, quæ versiculo sequenti immu-

68. 2. Ἀπαξ non est hoc in loco vox n.
Sic Exod. 33. v. 5. Semel descendam in medio tui
loca non libet, quandoquidem ipse Judas nob.
v. 5. τὸ μνηστὴρ ὃ ὑμᾶς βέλομεν ἐκδιπτεῖς
Ubi particulam ἀπαξ, non numeri, sed asser-
clarum, quam quod clarissimum.

69. IX. Ex Eph. 1. v. 14. & cap. 4. v. 30.
Spiritus S. est arrhabo cælestis hereditatis, quæ
redemptionis, sequitur nos semel in gratiam re-
penitus excidere non posse, secus enim Spiritus S.
tum salutis nostræ pignus, nutaretq. spes, quam
star anchoræ Heb. 6. v. 19. At prius est, quod
Ergo & posterius.

70. Resp. 1. Antecedens propositionis dis-
hoc de absoluta donatione illius arrbæ, quæ pro
menda fuisset, atq. sic consequentia sua consti-
condicionali, quam solam agnoscit Scriptura.
quentia negatur. Licet enim nonnulli, qui
laxant, & peccato mortali sese coinquinant, gra-
nus tamen est & manet Spiritus S. certum sa-

licet v. 12.
m tamen
mendum
ad mini-
mpetunt,

non peni-
ur. Con-
ni, si inte-
fidei pa-
Quod
e, compe-
manitus;
ur.

erationis.
nsscribere
rissimum
to & c.
esse tam

antur: Si
us in diem
sto insitos,
im & cer-
ri vult in-
allegatis.

Agit enim
quam assu-
on vero de
fina conse-
ibus frana
nihilomi-
us, seu, ut
Aposto-

